

arbejde eller til Kjørsler, være sig Kongereiser eller Amtreiser eller Sognereiser, afløses. Men det kan dog nok ikke skee paa den Maade, som her er foreslaaet, og kan vist heller ikke skee i sin fulde Udstrækning. Der er vist nogle af disse Reiser, som aldeles ikke kunne undværes. Der er ogsaa andre Forpligtelser, som deels ere paalagte Gaardmændene ved Lov, deels paadragne ved Contracter. Jeg skal blot blandt de lovbestemte nævne een, nemlig, at naar en Mand er brandlidt, skulle Sognemændene være ham behjælpelige med Kjørsler ifølge Forordningen af 20de Juni 1778, og det er derhos ved en Placat af 24de November 1832 fastsat, at de derfor skulle have Betaling. Det kan gjerne være, at denne Forpligtelse kan uden stor Skade ophæves; men det ligger dog udenfor Grændserne af den nærværende Lovs Formaal at ophæve maaffee en stor Mængde af saadanne Forhold, i Særdeleshed ogsaa de contractmæssige. Det er ogsaa mærkværdigt, at i Udkastet til Lov om Afløsning af Pligtarbejde, som er betinget af Huse, tales blot om det Arbejde, man har paataget sig med Hensyn til den, der har overdraget En Huset, men ikke om den Arbejdspligt, man kan have paataget sig med Hensyn til Andre, hvorom jeg ikke skjønner rettere, end at det indbefattes under 2det Affnit af nærværende Udkasts § 1. — Jeg skal endnu gjøre en Bemærkning, som jeg vil henstille til Udvalgets Overveelse; det er, om det er nok, naar man siger, at det er Eieren, der kan forlange Hoveriet afløst. Dersom man vil tage dette bogstaveligt, saa finder det ikke Anvendelse,

hvor et Gods bestides af En, som ikke har egentlig Eiendomsret, være sig Lehnbestidere, Stamhuusbestidere, Beneficiarer og saa fremdeles, eller offentlige Stiftelser, hvis Bestyrere ikke have Eiendomsret. Det rigtige Princip er upaatvivlelig det, at Enhver, der er berettiget til, uden høiere Tilladelse, at bortfaste, ogsaa maa være besejet til paa egen Haand at requirere Hoveriet afløst mod Bederlag, forsaavidt det iøvrigt hjemles; men om det vil antages som en Selvforsaaelse, eller om man ikke hellere ved en anden Affatning af Loven maatte have al Tvivl derom, det vil jeg henstille. At isærdeleshed Lehn- og Fideicommissbestidere ere berettigede til, uden høiere Tilladelse, at accordere om Hoveri, det er uviklet i en Cancellieskrivelse til Rentekammeret af 4de April 1837. Hvad Beneficiarer angaaer, da kunne de ikke være besejede til paa egen Haand at begjære en saadan Afløsning, da de ikke have den Grad af Raadighed over det beneficerede Gods, at de kunne bortfaste det paa egen Haand. Hvad iøvrigt det Spørgsmaal angaaer om den Fleerhed, som skulde begjære Hoveriet afløst, saa skal jeg vel ikke her gjentage det, men henholde mig til, hvad jeg under den første Behandling bemærkede, at det turde være nødvendigt, udtrykkeligt at tilkjendegive, om denne Fleerhed eller den Dvotadeel, man forlanger, skal beregnes efter de hoverigjørende Personers Tal eller efter Hoveriets Omfang, om der navnlig skal gjøres Forskiel paa Heelgaarde, Halvgaarde og fjerdedeels Gaarde m. v.